

Woningstichting Maasvallei Maastricht
Severenstraat 200
6225 AH MAASTRICHT

Ons kenmerk DOC-00091690

Maastricht 11 september 2020

Zaaknummer 2020-204583

Verzonden 11 september 2020

Bijlage(n)

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 15 juli 2020 een aanvraag, aangevuld op 3 en 7 september 2020, om ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van Woningstichting Maasvallei Maastricht voor het renoveren van 9 woningen, genoemd Complex 109. Deze werkzaamheden bestaan uit:

- isolatie van geveldelen;
- vervangen van draaiende delen en kozijnen;
- gevelreiniging;
- voegwerk herstellen;
- verwijderen beplanting aanwezig op gevel en in een straal van anderhalve meter rondom woning.

Het betreft de locatie: Langen Akker 72, 74, 78, 88 en 100, Dokter Goossensstraat 14 en 18, Pastoor Pendersstraat 6 en 10, allen gelegen te Berg en Terblijt.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2020-204583.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de renovatie van 9 woningen gelegen te Berg en Terblijt. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
  - het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) of hun nesten wegnemen, artikel 3.1, tweede lid, Wnb;
  - het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
  - het opzettelijk verstoren van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
  - het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
  - het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb.
2. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn.
3. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode van 15 september 2020 tot 15 september 2022.
4. dat de voorschriften betreffende de permanente maatregelen van kracht blijven na afloop van de periode van de ontheffing.
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 15 juli 2020, aangevuld op 3 en 7 september 2020 en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00091378 en DOC-00091650, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving
team Vergunningen

1.1 Afschriften

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Valkenburg aan de Geul, Postbus 998, 6300 AZ, Valkenburg;
- Arcadis Nederland B.V., Stationsplein 18D, 6221 BT, Maastricht.

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Als uw bezwaar is gericht tegen een besluit van Gedeputeerde Staten, is naast het indienen van uw bezwaarschrift per post ook de elektronische weg opengesteld. U dient dan gebruik te maken van een daartoe ontwikkeld webformulier. Aan het webformulier is een DigiD-module (voor particulieren) dan wel eHerkenning-module (voor ondernemers en organisaties, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel) gekoppeld zodat u het bezwaarschrift digitaal kunt ondertekenen. De webformulieren zijn geplaatst op de website van de Provincie Limburg en te raadplegen via www.limburg.nl/loket/producten-diensten/@606/bezwaar-beslissing onder 'Hoe dient u uw bezwaar in?'

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor het plangebied Complex 109, gelegen te Langen Akker 72, 74, 78, 88 en 100, Dokter Goossensstraat 14 en 18, Pastoor Pendersstraat 6 en 10, allen te Berg en Terblijt, zoals opgenomen in paragraaf 4.2 (figuur 1).
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg, mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, via e-mail rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99 indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere werkzaamheden als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient de start van de renovatie werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Natuur, ontheffing soorten).

Specifiek

7. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in voorschrift 9 tot en met 12, en zoals ook beschreven in het bij de aanvraag gevoegde 'Soortbeschermingstoets Wet Natuurbescherming, Renovatiewerkzaamheden complex 109 te Berg en Terblijt, Woningstichting Maasvallei Maastricht' door Arcadis Nederland B.V. met kenmerk D10012445:30 van 15 juli 2020.
8. De maatregelen zoals opgenomen in het rapport zoals genoemd bij voorschrift 7 en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.

---

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

9. De huidige verblijfplaatsen van de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger moeten ongeschikt worden gemaakt in periode van 15 september 2020 tot uiterlijk 1 november 2020 (vorstperiodes uitgesloten) door een deskundig ecooloog. Dit moet worden gedaan middels spouwborstels en EPDM-folie waarmee openingen worden dichtgezet en uitvliegvoorzieningen worden gemaakt. Deze ontmoediging moet minimaal 1 week aanwezig zijn. Tevens dient in deze periode, wanneer nodig voor de werkzaamheden, eventuele vegetatie tegen de gevels van de huizen verwijderd te worden in overleg met een deskundig ecooloog. Als tijdens het ongeschikt maken toch soorten worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de dieren de huidige verblijfplaats(en) zelfstandig hebben verlaten.
10. Er worden tijdens de werkzaamheden de volgende nieuwe permanente voorzieningen gerealiseerd:
  - 9 maatwerk huismusvoorzieningen (het inknippen van vogelschroot en zo over een totale lengte van 140 meter geschikte ruimte creëren);
  - 18 kleine vleermuiskasten (type IB VL 01 van VivaraPro of gelijkwaardig);
  - 4 grote maatwerk vleermuiskasten;die voldoen aan de eisen gesteld in paragraaf 3.2 'Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden' van het kennisdocument 'huismus, versie 1.0, juli 2017 van BIJ12' en het kennisdocument 'gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017 van BIJ12'. Deze voorzieningen worden gerealiseerd conform pagina 35 tot en met 37 van het bij de aanvraag gevoegde 'Soortbeschermingstoets Wet Natuurbescherming, Renovatiewerkzaamheden complex 109 te Berg en Terblijt, Woningstichting Maasvallei Maastricht' door Arcadis Nederland B.V. met kenmerk D10012445:30 van 15 juli 2020.

Daarnaast mogen de schoorstenen van de huizen niet worden na geïsoleerd zodat deze beschikbaar blijven voor de vleermuizen.

11. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden ter onderbouwing van het naleven van de mitigerende maatregelen door betrokken partijen dat op verzoek dient te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar. In dit logboek moeten ook foto's worden opgenomen van de verschillende stappen van de werkzaamheden, zodat ook duidelijk zichtbaar is dat de permanente voorzieningen zoals genoemd onder voorschrift 11 gerealiseerd zijn.
12. Overige mitigerende maatregelen die genomen moeten worden, zijn:
  - eventuele vegetatie tegen de gevels van de huizen dient voor 1 november 2020 verwijderd te worden, zie ook voorschrift 9;
  - vegetatie in de tuinen langs de muren (op de grond) moeten verwijderd worden voor aanvang van het broedseizoen (voor 1 maart);
  - de renovatiewerkzaamheden moeten buiten het broedseizoen en buiten de kwetsbare perioden uitgevoerd worden (dus uitvoering tussen 1 oktober en 15 maart);
  - het openbaar groen met bomenbestand mag niet worden aangetast;
  - de geplaatste ontmoediging moet gedurende de werkzaamheden gecontroleerd worden. Bij eventuele schade of losgekomen delen, dienen deze binnen 2 weken hersteld te worden. Dit is met name vanaf 15 februari cruciaal om te voorkomen dat vogels met de start van het broedseizoen in het plangebied nestelen;

- de geplaatste tijdelijke en permanente voorzieningen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger moeten opgenomen worden in het onderhoud(-splan) van Woningstichting Maasvallei Maastricht. De voorzieningen dienen bij defect of schade, in overleg met een deskundig ecooloog, vervangen dan wel hersteld te worden;
  - de tijdelijke voorzieningen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger moeten tot minimaal 18 maart 2023 blijven hangen en onderhouden worden. Eerder afhalen is enkel mogelijk bij het aantonen van de effectiviteit van de permanente mitigatievoorzieningen, in afstemming met een deskundig ecooloog en het bevoegd gezag;
  - als de permanente voorzieningen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger na drie jaar nog niet in gebruik zijn genomen, moeten er aanvullende maatregelen getroffen worden. Dit dient in afstemming met een deskundig ecooloog en het bevoegd gezag te gebeuren.
13. De permanente voorzieningen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger worden gedurende een aaneengesloten periode van 3 jaren jaarlijks gemonitord. Hiervoor moet een visuele inspectie van alle voorzieningen na het kraamseizoen (idealiter tussen 15 juli en 15 augustus) én aan het einde van het seizoen (idealiter tussen 1 november en 15 april) uitgevoerd worden. De monitoringsresultaten moeten vóór 15 mei 2024 beknopt gerapporteerd worden aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

Overige

14. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
Onder een deskundige wordt verstaan:
- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
  - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
  - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
  - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
  - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
  - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
15. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 15 juli 2020, aangevuld op 3 en 7 september 2020, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) of hun nesten wegnemen, artikel 3.1, tweede lid, Wnb;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- 'Aanvraagformulier ontheffing Soorten Wet Natuurbescherming (Wnb) hoofdstuk 3' van 15 juli 2020;
- 'Quickscan Flora en Fauna, Berg en Terblijt complex 103, 105, 109 en 204, Woningcorporatie Maasvallei' door Arcadis Nederland B.V. met kenmerk D10000158:7 van 20 juni 2019;
- 'Soortbeschermingstoets Wet Natuurbescherming, Renovatiewerkzaamheden complex 109 te Berg en Terblijt, Woningstichting Maasvallei Maastricht' door Arcadis Nederland B.V. met kenmerk D10012445:30 van 15 juli 2020;
- beantwoording aanvullende vragen van 3 en 7 september 2020 en bij ons geregistreerd onder nummer DOC-00091378 en DOC-00091650.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel / de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Volledigheid van de aanvraag en opschorting procedure

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij de aanvrager op grond van artikel 4:5 Awb op 28 augustus 2020 via de mail in de gelegenheid gesteld om de gegevens aan te vullen. Op 3 en 7 september 2020 hebben wij de aanvullende gegevens via de mail ontvangen.

3.4 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

3.5 Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit kunt u contact opnemen met mevrouw R.M.J. Lanckohr-Franssen, via e-mail rmj.franssen@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten.

4.1 Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, vierde lid, Wnb en artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Werkzaamheden en plangebied

Woningstichting Maasvallei Maastricht heeft het voornemen negen woningen energetisch op te waarderen. Dit houdt de volgende werkzaamheden in:

- isolatie van geveldelen middels spouwmuurisolatie dan wel inkapselen middels isolatieplaten;
- vervangen van draaiende delen en kozijnen;
- gevelreiniging;
- voegwerk herstellen;
- beplanting aanwezig op gevel en in een straal van anderhalve meter rondom de woning verwijderen (voor steiger).

Het plangebied bestaat uit negen woningen, behorend tot Complex 109, gelegen te Berg en Terblijt. Het betreft de volgende adressen (zie ook figuur 1):

- Langen Akker 72, 74, 78, 88 en 100;
- Dokter Goossensstraat 14 en 18;
- Pastoor Pendersstraat 6 en 10.

Het gaat om grondgebonden rijtjeswoningen (twee-onder-één-kapwoningen). De bouwstijl van de woningen verschilt. Het gaat wel altijd om woningen met een pannendak. Vogelschroot is aanwezig bij de woningen langs de Langen Akker en Pastoor Pendersstraat. Stootvoegen zijn enkel aanwezig bij de woningen aan de Dokter Goossensstraat. De aangrenzende tuinen zijn grotendeels verharde tuinen, in enkele tuinen zijn groene heggen en beplanting aanwezig. De directe omgeving (de woonwijk) sluit aan op de bouwstijl en tuinen van de woningen in het plangebied. Deze bestaan voornamelijk uit grondgebonden twee-onder-een-kap woningen met pannendaken, stootvoegen en deels verharde/groene tuinen.

Figuur 1: Het plangebied Complex 109 (rode vlakken) binnen woningeigendom (paarse vlakken) van Maasvallei te Berg en Terblijt.

Het voornemen is om de renovatiewerkzaamheden uiterlijk op 1 november 2020 te starten en af te ronden voordat het broedseizoen van de huismus in 2021 start (dus voor 15 maart 2021). De bouwwerkzaamheden zullen per woning verspreid worden. Er worden tot maximaal drie woningen in steiger gezet, waarbij alle werkzaamheden verricht worden. Zodra één van deze woningen gereed is, wordt de steiger naar de volgende woning verplaatst, totdat zo alle woningen afgewerkt zijn. Uitgangspunt is dat met de werkzaamheden de begroeiing in de tuinen (met uitzondering van gevelvegetatie) en eventuele tuinvijvers ongemoeid blijven. Gekozen wordt voor een compleet natuur-inclusieve renovatie waarmee elke aan te pakken woning geschikt gemaakt wordt voor alle aangetroffen beschermde soorten.

Aanwezige soorten

Deze ontheffing is aangevraagd voor de volgende soorten en functies:

- huismus – zeven broedlocaties;
- gewone dwergvleermuis – vijf zomer-/ paarverblijfplaatsen;
- laatvlieger – vijf zomer-/ paarverblijfplaatsen.

Effecten op de aanwezige soorten

Negatieve effecten op huismus als gevolg van de werkzaamheden zijn als volgt:

- tijdelijke effecten: verstoring en mogelijke sterfte van individuen door werkzaamheden aan en rondom de woning;
- tijdelijke effecten: verstoring van nestlocaties door werkzaamheden aan woning en in de spouwmuur;
- permanente effecten: permanent verlies van broedplaatsen door isolatiewerkzaamheden;
- permanente effecten: door verlies van broedplaatsen bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn als volgt:

- tijdelijke effecten: verstoring en mogelijke sterfte van individuen door werkzaamheden aan en rondom de woning;
- tijdelijke effecten: verstoring van verblijfplaatsen door werkzaamheden aan de woning en in de spouwmuur;
- permanente effecten: permanent verlies van verblijfplaatsen. Hierbij bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

De werkzaamheden leiden niet tot aantasting van foerageergebied en vliegroutes van de vleermuizen en daarmee niet tot een negatief effect op de functionaliteit van buiten het projectgebied gelegen verblijfplaatsen en lokale populaties. De bebouwing heeft wel een geleidende functie en biedt luwte. Het projectgebied blijft tijdens en na de ingreep geschikt als foerageergebied en migratieroute.

Al uitgevoerde maatregelen

De volgende aantallen tijdelijke voorzieningen zijn op 18 maart 2020 geplaatst:

- 10 huismuskasten;
- 40 vleermuiskasten bestaande uit 36 kleine vleermuiskasten en 4 grote vleermuiskasten.

In de plaatsingsinstructie is rekening gehouden met de volgende plaatsingsvoorwaarden:

- expositie van gevel (zoveel mogelijk op het oosten voor huismus, spreiding van exposities maar overgrote deel op het zuiden);
- hoogte van kast (bij huismus op dakgoot hoogte, bij vleermuizen zo hoog mogelijk);
- vrije invliegopening;
- op minimaal 0,5 meter van een raam/deur;
- toegankelijkheid voor plaatsing, schoonmaak/reparatie.
- op eigendom woningcorporatie Maasvallei Maastricht.

4.3 Huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Alternatieve locatie

De werkzaamheden zijn aan de betreffende specifieke huizen gebonden. Deze negen huizen moeten gerenoveerd worden, er kunnen geen willekeurige huizen gerenoveerd worden. Het is dus locatie gebonden.

Alternatieve inrichting

Er is geen alternatieve inrichting mogelijk. Deze specifieke huizen moeten gerenoveerd worden en daar moeten bepaalde werkzaamheden voor uitgevoerd worden.

Alternatieve werkwijze

Niet alle woningen in het plangebied worden aangepakt. Soorten kunnen (en zullen) (tijdelijk) uitwijken naar woningen in de directe omgeving en daarbij al of niet gebruik maken van tijdelijke voorzieningen. Voor vleermuizen wordt voor een beperkt aantal dieren een aantal verblijfplaatsen ongeschikt als najaars- en klein winterrustverblijf. Deze dieren moeten uitwijken naar de alternatieve plekken en naar de in de aangrenzende woningen geschikte verblijfsmogelijkheden die ruim voldoende aanwezig zijn, mede door het plaatsen van de tijdelijke en permanente mitigatie.

Er is voor gekozen om de te realiseren alternatieve verblijfplaatsen zoveel als mogelijk te integreren in de woningen, zodanig dat de dieren zullen verblijven op geconditioneerde en aangewezen plekken in de constructie. Deze kunnen zodoende bij toekomstig onderhoud gemakkelijk worden ontzien en waar nodig worden hersteld of vervangen (bij defect). Met de ingreep wordt voorzien in duurzame verblijfsmogelijkheden voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Met de gekozen werkwijze wordt rekening gehouden met de beschermde soorten.

Alternatieve planning

Wat betreft de planning/fasering van de renovatiewerkzaamheden, deze wordt afgestemd op de aanwezige soorten. De kwetsbare perioden van de onderhavige soorten zijn:

- huismus: maart t/m september (maar gebruikt de verblijfplaats jaarrond);
- gewone dwergvleermuis en laatvlieger (uitgaande van dezelfde kwetsbare periode als gewone dwergvleermuis): april t/m oktober.

Met de uitvoering van de werkzaamheden in de periode 1 november tot 15 maart wordt werken in de kwetsbare periodes zoveel als mogelijk voorkomen. Alle soorten kunnen dan mogelijk wel nog in de woningen aanwezig zijn. Er wordt echter middels tijdige mitigatie van de verblijfsplaatsen en broedplaatsen voor gezorgd dat er te allen tijde voldoende alternatieve verblijfplaatsen en broedplaatsen voor de vleermuizen en huismus aanwezig zijn in de directe omgeving.

Doordat er een korte doorlooptijd wordt aangehouden en niet wordt gewerkt in het broedseizoen, wordt er geen broedseizoen overgeslagen en kunnen de vogels in het daaropvolgende seizoen allemaal weer in de nieuwe permanente verblijfplaatsen terecht.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belangen:

Vogelrichtlijn

- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Habitatrichtlijn

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Door de renovatie, en dus verduurzaming, van de bestaande woningen wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen gerealiseerd. Door de aanpak wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk openbaar belang en draagt bij aan de volksgezondheid.

De gerenoveerde woningen zullen technisch in een betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Met de renovatie worden aspecten als ventilatie, sterke verlaging van energielasten, comfort en binnenmilieu aangepakt. Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te verbeteren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

Het bovenstaande belang weegt in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.3 Staat van instandhouding

Huismus

De huismus is in Nederland een algemene broedvogel. Ondanks zijn algemene voorkomen is zijn landelijke staat van instandhouding in 2017 beoordeeld als matig ongunstig. Over de lokale stand van instandhouding van deze soort in Berg en Terblijt is weinig bekend. Tijdens de werkzaamheden wordt zorggedragen dat de nestplekken zowel in tijdelijke als permanente vorm afdoende aanwezig zijn en dat de omgeving (aanwezige groen) niet wordt aangetast met uitzondering van eventueel aanwezig gevelgroen. Daarbij worden de daken van de te renoveren woningen geschikt gemaakt voor de huismus, meer dan nodig is.

De handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). De landelijke staat van instandhouding wordt in 2017 beoordeeld als gunstig. Over de lokale stand van instandhouding van deze soort in Berg en Terblijt is weinig bekend. Door het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen zal geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Berg en Terblijt. Met de mitigerende maatregelen wordt gedurende de werkzaamheden en in de eindsituatie de functionaliteit van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis behouden.

Laatvlieger

De laatvlieger is een in Nederland wijdverspreide soort. De landelijke staat van instandhouding voor de laatvlieger is echter in 2018 als ongunstig bepaald. Er is gekozen voor het overcompenseren van de huidige verblijfplaatsen van de laatvlieger en het zoveel als mogelijk intact houden van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Op basis van 'expert-judgement' en 'best-practice' zijn maatwerk voorzieningen opgenomen die in eerdere projecten zijn toegepast. Daarbij wordt de verblijfplaats rond de schoorstenen (waar deze soort in de betreffende woningen is aangetoond) tevens behouden en toegankelijker gemaakt. Door een optimalisatie van verblijfplaatsen en zoveel mogelijk intact houden van de oorspronkelijke verblijfplaats wordt de staat van instandhouding zo goed als mogelijk gewaarborgd.

Door de groene aard van de wijk en de aanwezigheid van groen in de directe omgeving blijft de wijk ondanks de werkzaamheden geschikt als leefgebied en foerageergebied voor vleermuizen. Tevens zijn in de omgeving geschikte verblijfplaatsen geconstateerd waarvan ook een deel bewoond is (waarnemingen tijdens soortgericht onderzoek van plangebied). De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de directe omgeving, het intact blijven van leefgebied en de getroffen mitigatie maakt de kans op herkolonisatie in de wijk en alternatieve verblijfplaatsen na de werkzaamheden aannemelijk.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Vogelrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Vogelrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de huismus voldoende gronden voor ontheffingsverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.1, Wnb.

4.4.2 Habitatrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger voldoende gronden voor ontheffingsverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.4.3 Overige en zorgplicht

Het is toegestaan de activiteiten te realiseren zonder ontheffing van alle verbodsbepalingen voortvloeiend uit artikel 3.1 voor de huismus en algemene broedvogels, en voortvloeiend uit artikel 3.5 voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, mits de in de aanvraag genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Als de maatregelen niet conform de beschrijving in de aanvraag worden uitgevoerd, is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd een vrijstelling, gedragscode of ontheffing dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.